

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (Україна)
Білоруський державний аграрний технічний університет (Білорусь)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Гірничо-металургійна академія імені Станіслава Сташиця (Польща)
Грузинський технічний університет (Грузія)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Євразійський національний університет імені Л.М. Гумільова (Казахстан)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

Частина I

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ

Полтава
15 травня 2018 року

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор
Ю.С. Погорелов, д.е.н., доцент
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор
І.Б. Чичкало-Кондрацька, д.е.н., професор
В.В. Ржепішевська, к.е.н., доцент

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції, 15 травня 2018 р. – Ч. 1. – Полтава:
ФОП Пусан А.Ф., 2018. – 399 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглядаються теоретичні, методологічні та практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості адаптаційних процесів системи управління до викликів середовища. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

Висвітлено сучасний стан міжнародної діяльності України. Розкрито перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції.

Розглянуто сучасні технології та інструменти моделювання і прогнозування економічного розвитку. Подано засоби інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку суб'єктів господарювання.

Збірник розрахований на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

© Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ISBN 978-966-97601-6-6

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1

АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДО ВИКЛИКІВ СЕРЕДОВИЩА

Гришко В.В., д.е.н., професор; Христенко О.В., к.е.н., доцент; Манжос С.А., студент
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
(м. Полтава, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БЕНЧМАРКІНГУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

29

Гуторов О.І., д.е.н., професор

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва
(м. Харків, Україна)

ІНСТИТУЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

31

Зось-Кіор М.В., д.е.н., доцент; Лабаш Д.В., Юзефович Я.А., студенти

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
(м. Полтава, Україна)

МОБІЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНІХ РЕСУРСІВ ОСОБИСТОСТІ КАР'ЄРНИМИ КОНСУЛЬТАНТАМИ

33

Кирилюк Є.М., д.е.н., професор; Кирилюк І.М., викладач; Тіщенко В.О., аспірант

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(м. Черкаси, Україна)

ТЕНДЕНЦІЇ СПОЖИВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА В КОНТЕКСТІ ГАРАНТУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

34

Комеліна О.В., д.е.н., професор

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
(м. Полтава, Україна)

СУЧАСНІ ЗАВДАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

36

Назаренко С.А., д.е.н., професор; Прямухіна Н.В., д.е.н., професор

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(м. Черкаси, Україна)

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

37

Охріменко І.В., д.е.н., професор

Київський кооперативний інститут бізнесу і права (м. Київ, Україна)

АДАПТАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ, ДО ВИКЛИКІВ СЕРЕДОВИЩА

38

Пуцентейло П.Р., д.е.н., професор

Тернопільський національний економічний університет (м. Тернопіль, Україна)

ВЕКТОРИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

40

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Трансформаційні процеси, які є характерним елементом складної нелінійної системи, якою нині є економічна, потребують відповідних інноваційних методів і підходів до дослідження і регулювання. Очевидність взаємозв'язку і взаємозалежності економічних трансформацій та економічної безпеки створює окрему платформу для підходів до їх регулювання. Тут на перший план виходить інноваційність та гнучкість підходів, що нині формує малодосліджену та актуальну проблематику.

Трансформації економічної системи, їх перебіг, закономірності, характерні риси, вплив на складові економічної системи та особливості регулювання досліджують такі вітчизняні і зарубіжні вчені: І. Волощука, І. Бузько, Н. Прямухіна, В. Василенко, П. Гудзь, Р. Манн, М. Пашкевич, А. Полянська та ін.

Трансформаційні зрушення у економічній системі є платформою для докладання наукових зусиль щодо дослідження розвитку ринкової ситуації та економічної безпеки. Її постулати стверджують, що легше попередити ситуацію, намагатися врегулювати її, аніж ліквідувати згодом її наслідки. Виходячи з маси причин для активізації трансформаційних процесів та їх специфічних рис, регулювання трансформаційних зрушень складні і багатогранні. Їх складність полягає у динамічному, нестабільному стані самого ринку та його складових, багатогранність — стосується складових економічної системи, їх інтересів, потреб, особливо у момент, коли їх збіг набуває рис масовості. За відсутності регулювання наслідкові ефекти змін можуть мати катастрофічний характер як для економічної безпеки, її так і для економічної системи країни в цілому.

Визначення методів здатних регулювати трансформаційні зрушення економічної системи для забезпечення її економічної безпеки слід розпочати з розмежування між методами регулювання та методами прогнозування трансформацій, яке ґрунтується на усвідомленні первинності прогнозування. Регулювання ж здійснюється на вже наявних висновках прогнозування і залежить від нього. Такий підхід був актуальним весь час, доки ринкові та економічні системи проявляли себе як відносно замкнені утворення, інертні та неохочі до трансформаційних зрушень. Нині, коли замкнена система — поодинокий випадок і більшість з них перетворилися на відкритий економічний інформаційний простір, який складається із своєрідних «пазлів», готових до змін у будь-який момент часу, наявні підходи до прогнозування (складовою якого є планування) і регулювання у відокремленому стані один від одного неефективні. Формується нова парадигма методів, що є синергованими з різних видів планування, прогнозування та регулювання водночас.

Тіснота зв'язку між поняттями прогнозування, планування і регулювання трансформаційних зрушень настільки очевидна, що їх методи нині в умовах нестабільної економічної системи та гнучких ринків, схильних до перетворень, використовуються паралельно, перетікаючи один в інший. До таких методів належать: генерування ідей; сценарний; імітаційне моделювання; ситуаційний аналіз; експертні методи; трендовий аналіз [1; 2]. Для вибору підходів до регулювання трансформацій економічної системи найбільш результативними в комплексному використанні: сценарний та генерування ідей.

Сценарний метод є одним із перспективних з тих, які застосовуються для управління в динамічних системах і який нині перетворюється на незалежну гілку управлінського механізму, тому можемо говорити про сценарний менеджмент.

Сценарій може бути побудований на будь-якому ієрархічному рівні управління. Техніка побудови сценаріїв виникла у сімдесятих роках, коли виявилось, що органічно непов'язані між собою прогнози не в змозі в достатній мірі передбачити і тим самим

запобігти несподіваним потрясінням об'єктів, позбавити їх від зростаючих проблем зовнішнього середовища, які характеризуються, як правило, повною невизначеністю [3; 4]. Сценарний підхід на той час переважно використовувався для окремих агентів ринку і не мав макроекономічного застосування. Дія методів сценарного менеджменту в сучасних умовах завжди направлена на можливий кращий результат, позитивні наслідкові ефекти трансформаційних зрушень і (або) зменшення негативних чи їх проявів. Мета сценарного менеджменту — ефективний вектор трансформаційних зрушень. Ефективність сценарного менеджменту залежить від пропорційного, взаємоузгодженого, взаємозалежного і взаємозумовлюваного застосування визначених передумов, зокрема, від методів сценарування.

На особливу увагу заслуговують методи генерування ідей як результативні при великій кількості альтернативних варіантів, кожен із яких, у свою чергу, залежить від впливу сукупності факторів та вектору трансформаційних зрушень. Крім цього, для економічної системи характерні недостатньо досліджені ситуації, висвітлені інформативно, та недостатні знання елементів чи ієрархічного рівня. Як і методи експертної оцінки, методи генерування ідей входять до сукупності евристичних методів прогнозування. Генерування ідей — це результат розумового процесу, індивідів чи їх груп.

Список використаних джерел

1. Георгієв В.А. Формування концепції сценарного підходу до управління економічним потенціалом підприємства //Наукові записки. Серія Економіка. - Вип. 20 – 2012. - С. 107
2. Манн Р.В. Теоретико-методологічні засади розвитку регіонального менеджменту: особливості, проблеми, перспективи. [Текст]: монограф. / Р.В. Манн. – Донецьк: «ВІК», 2013. – 382 с.
3. Кормановская И.Р. Сценарный подход к прогнозированию развития социально-экономических систем (на примере Новгородской области) / И.Р. Кормановская, Е.В. Птицына // Вестн. ЮРГТУ (НПИ), 2011. – № 3 – С. 122-131.
4. Ягнюк І.М. Застосування сценарного підходу для прогнозування тенденцій розвитку підприємства//Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – Вип. 1. – Т. 2. – 2012. – С. 80-83

УДК 631.14:636

Охріменко І.В., д.е.н., професор

Київський кооперативний інститут бізнесу і права (м. Київ, Україна)

АДАПТАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ, ДО ВИКЛИКІВ СЕРЕДОВИЩА

Законодавча невизначеність планування як елементу господарської практики в ринкових умовах потребує відповідей хоча б у концептуальному плані на такі питання: чи сумісне в принципі планування з ринковою економікою? Чи є воно внутрішньо притаманним, об'єктивно необхідним при ринкових відносинах? Адже раніше "план" протиставлявся "ринку", ці поняття розглядались майже як такі, що виключають одне одного.

На нашу думку, аргументація відповідей на поставлені питання повинна ґрунтуватись на тому, що національне агропромислове виробництво України відзначається великими масштабами, поглибленим територіальним та технологічним поділом праці, складною внутрішньою структурою, взаємопов'язаністю та взаємозалежністю багатьох його ланок, інтеграційними процесами. Все це потребує постійної координації та узгодження діяльності як на національному (галузевому), так і на локальному низовому (підприємство) рівні. В міру